

Сборник съдебна практика

СТАНОВИЩЕ НА ГЕНЕРАЛНИЯ АДВОКАТ
M. WATHELET
представено на 3 март 2015 година¹

Дело C-417/14 RX-II

**Livio Missir Mamachi di Lusignano
срещу**

Европейска комисия

„Преразглеждане на решение на Общия съд на Европейския съюз Missir Mamachi di Lusignano/Комисия (T-401/11 P, EU:T:2014:625) — Публична служба — Извъндоговорна отговорност — Вреди, претърпени от длъжностното лице преди смъртта му — Вреди, претърпени лично от близките на починалото длъжностно лице — Компетентност — Общ съд — Съд на публичната служба на Европейския съюз — Съдебна архитектура на Европейския съюз“

1. По предложение на първия генерален адвокат съставът на Съда по преразглеждането е взел решение на основание член 193, параграф 4 от Процедурния правилник на Съда да пристъпи към преразглеждане на решението на Общия съд на Европейския съюз Missir Mamachi di Lusignano/Комисия (T-401/11 P, EU:T:2014:625)².

2. В точка 2 от диспозитива на посоченото по-горе решение Съдът уточнява:

„Преразглеждането се отнася до това дали [това] решение[...] на Общия съд на Европейския съюз „накърнява единството или съгласуваността на правото на Съюза, доколкото Общият съд, в качеството му на юрисдикция по обжалване, е постановил, че е компетентен да се произнесе като първа инстанция по иск за извъндоговорна отговорност на [Европейския] съюз[...],

- основан на неизпълнение от институция на нейното задължение да осигури защита на своите длъжностни лица,
- предявен от трети лица в качеството им на правоприменици на починало длъжностно лице, както и в качеството им на членове на семейството на подобно длъжностно лице, и който
- цели поправянето на неимуществените вреди, претърпени от самото починало длъжностно лице, както и на имуществените и неимуществените вреди, претърпени от тези трети лица“.

¹ — Език на оригиналния текст: френски.

² — Решение преразглеждане Missir Mamachi di Lusignano/Комисия (C-417/14 RX, EU:C:2014:2219).

I – Правна уредба

A – Договор за функционирането на Европейския съюз

3. Съгласно член 256, параграф 1 ДФЕС „Общият съд е компетентен да разглежда и да се произнася като първа инстанция по искове, посочени в членове 263, 265, 268, 270 и 272, с изключение на възложените на специализиран съд, създаден съгласно член 257 и тези, които в Статута [на Съда на Европейския съюз] са изрично запазени за Съда. Статутът [на Съда] може да предвиди компетентност на Общия съд и относно други категории дела“.

4. Измежду различните разпоредби, изброени в член 256 ДФЕС, член 268 ДФЕС предвижда компетентността на Съда на Европейския съюз „да разглежда спорове относно обезщетения за вредите, посочени в член 340, втора и трета алинея [ДФЕС]“, а член 270 ДФЕС — компетентността му „по всеки спор между Съюза и негови служители, в границите и при условията, определени в Правилника за длъжностните лица на [Европейския] съюз[...] и условията за работа на другите служители на Съюза“ (наричан по-нататък „Правилникът за длъжностните лица“).

Б – Статут на Съда

5. Съгласно член 1 от приложение I към Статута на Съда, Съдът на публичната служба на Европейския съюз „е компетентен да разглежда като първа инстанция споровете между Съюза и [неговите] служители, по силата на член 270 [ДФЕС], както и споровете между всички органи или служби и техните служители, по отношение на които е предоставена компетентност на Съда на Европейския съюз“.

6. Евентуалните спорове за компетентност, които биха могли да възникнат между различните юрисдикции на Съда в материята на публичната служба, са регламентирани в член 8 от приложение I на Статута на Съда на Европейския съюз:

„1. Когато искова молба или друг процесуален документ, адресиран до Съда на публичната служба, по погрешка е подаден до секретаря на Съда или до Общия съд, той незабавно се препраща от тях до секретаря на Съда на публичната служба. Аналогично, когато искова молба или друг процесуален документ, адресиран до Съда или Общия съд, по погрешка е подаден до секретаря на Съда на публичната служба, той незабавно се препраща от него до секретаря на Съда или на Общия съд.

2. Когато Съдът на публичната служба установи, че не е компетентен да разгледа и реши дело, по което са компетентни Съдът или Общият съд, той изпраща делото на Съда или на Общия съд. Също така, когато Съдът или Общият съд установят, че не са компетентни да разгледат и решат дело, по което е компетентен Съдът на публичната служба, сезираният съд изпраща делото на последния, който в този случай не може да откаже да разгледа делото.

3. Когато Съдът на публичната служба или Общият съд са сезирани с искове, повдигащи еднакъв въпрос за тълкуване или оспорващи валидността на един и същи акт, Съдът на публичната служба, след изслушване на страните, може да спре висящото пред него производство до постановяване на решението на Общия съд.

Когато Съдът на публичната служба и Общият съд са сезирани с искове, които имат еднакъв предмет, Съдът на публичната служба отказва да правораздава, за да може Общият съд да постанови решение по тези дела“.

В – Правилник за длъжностните лица

7. Член 73 от Правилника за длъжностните лица гласи:

„1. От датата на постъпване на служба длъжностното лице е осигурено за рисковете „професионално заболяване“ и „злополука“. Длъжностното лице участва във финансирането на вноските за осигуряване срещу непрофесионални рискове в размер до 0,1 % от основната му заплата.

Тези правила уточняват кои рискове не се покриват.

2. Гарантираните плащания са, както следва:

а) в случай на смърт:

на изброените по-долу лица се изплаща еднократна сума, равна на петкратната основна годишна заплата, изчислена въз основа на месечните заплати[...], получени от длъжностното лице през последните дванадесет месеца преди злополуката:

- на съпруга на длъжностното лице и на децата му в съответствие с приложимото наследствено право; въпреки това сумата, платима на съпруга, не може да бъде в размер по-малък от 25 % от размера на еднократната сума;
- ако няма лица от горната категория — на други низходящи в съответствие с приложимото за длъжностното лице наследствено право;
- ако няма лица от двете горни категории — на възходящите в съответствие с приложимото за длъжностното лице наследствено право;
- ако няма лица от нито една от трите горни категории — на институцията;

[...]“.

8. Съгласно член 91, параграф 1 от Правилника за длъжностните лица „Съдът на Европейския съюз е компетентен да се произнесе по всеки възникнал спор между Съюза и лице, за което се прилага настоящият правилник, относно законосъобразността на акт, който засяга интересите на това лице по смисъла на член 90, параграф 2. По спорове от финансов характер Съдът има неограничена компетентност“.

II – Обстоятелства, настъпили преди преразглежданото дело

9. На 18 септември 2008 г. г-н Alessandro Missir Mamachi di Lusignano, длъжностно лице на Европейския съюз, умира при трагични обстоятелства по времето, когато е назначен в делегацията на Европейската комисия в Рабат (Мароко).

10. След това убийство неговият баща, г-н Livio Missir Mamachi di Lusignano, действащ от свое име и в качеството на законен представител на наследниците на сина си, сезира Съда на публичната служба с жалба, с която иска, от една страна, да бъде отменено решението на Комисията от 3 февруари 2009 г., с което тя е отхвърлила искането му за обезщетяване на вредите, настъпили в резултат на убийството на неговия син, и от друга страна, да бъде осъдена Комисията да изплати на него и на децата на сина му различни суми като обезщетение за

претърпените в резултат на убийството имуществени и неимуществени вреди³.

11. Тази жалба е основана на неизпълнението от Комисията на задължението ѝ да осигури защитата на своите длъжностни лица и с нея се търси както обезщетяване на имуществените и неимуществените вреди, претърпени от самото длъжностно лице, които жалбоподателят претендира от името на децата на починалото длъжностно лице в качеството им на негови правоприменици, така и обезщетяване на имуществените и неимуществените вреди, претърпени от жалбоподателя и от децата на починалото длъжностно лице в качеството им на членове на семейството на същото.

12. По отношение на искането за обезщетяване на вредите, претърпени от жалбоподателя и децата на починалото длъжностно лице, Общият съд приема, че той е компетентен да се произнесе по него. От това той прави извода, че Съдът на публичната служба е трябвало да констатира, че не е компетентен да го разгледа. Следователно той е трябвало да го изпрати на Общия съд в съответствие с член 8, параграф 2 от приложение I към Статута на Съда.

13. Що се отнася до искането за обезщетение за вредите, претърпени от длъжностното лице преди смъртта му, Общият съд приема, че макар Съдът на публичната служба да е компетентен да го разгледа, той неправилно го е отхвърлил като недопустимо с оглед на процесуалното правило за „съответствие“ между искането и жалбата по административен ред. Тъй като по отношение на това искане спорът не можел да бъде решен в тази фаза на производството, Общият съд приема, че Съдът на публичната служба, на когото следва да се изпрати този аспект от жалбата, ще трябва непременно да установи, че той и Общият съд са сезирани с дела, които имат един и същ предмет.

14. Всъщност след подаването на жалбата, по която е постановено решение Missir Mamachi di Lusignano/Комисия (T-401/11 P, EU:T:2014:625), родителите на г-н Alessandro Missir Mamachi di Lusignano, децата му, брат му и сестра му са сезирали Общия съд с искане да бъде осъдена Комисията да изплати обезщетение за неимуществените вреди, които те твърдят, че са претърпели вследствие на убийството на г-н Alessandro Missir Mamachi di Lusignano⁴.

15. Според Общия съд следователно Съдът на публичната служба бил длъжен да откаже да правораздава, за да може Общият съд да разгледа тези дела в съответствие с член 8, параграф 3, втора алинея от приложение I към Статута на Съда.

16. При тези условия Общият съд, като приема, че е компетентен да разгледа всички искания, решава да върне изцяло делото при себе си, в качеството си на първа инстанция.

3 — Следователно искането за обезщетение не се отнася до обезщетенията, изплатени на наследниците на г-н Alessandro Missir Mamachi di Lusignano по силата на Правилника за длъжностните лица. Всъщност съгласно член 70, първа алинея от Правилника за длъжностните лица Комисията е изплатила на децата на починалото длъжностно лице брутната заплата на починалия за периода от 1 октомври до 31 декември 2006 г. Комисията им е изплатила също сумата от 414 308,90 EUR като обезщетение при смърт в съответствие с член 73 от Правилника, както и сумата от 76 628,40 EUR поради смърт на съпруг на основание член 25 от приложение X към Правилника. Освен това Комисията признава на четирите деца, считано от 1 януари 2007 г., правото на пенсия за сираци, предвидена в член 80 от Правилника за длъжностните лица (4 376,82 EUR месечно), и надбавка за образование по приложение VII към Правилника (2 287,19 EUR месечно). Освен това на починалото длъжностно лице е предоставено посмъртно повишение с обратно действие от 1 септември 2005 г., което е взето предвид при изчисляването на пенсията за сираци и обезщетението при смърт. Накрая, с решение от 14 май 2007 г. Комисията предоставя на всяко от децата до навършване на 19-годишна възраст извънредна месечна помощ по социални съображения, която е равна на размера на надбавка за дете на издръжка (1 332,76 EUR месечно) на основание член 76 от Правилника за длъжностните лица. С решение от 4 юли 2008 г. тази сума е удвоена, считано от 1 август 2008 г.

4 — Решение Missir Mamachi di Lusignano и др./Комисия (T-494/11). Това дело е спряно от Общия съд до постановяване на решението по дело T-401/11. Тъй като Съдът е взел решение да пристъпи към преразглеждане на посоченото решение, с определение от 24 октомври 2014 г. Общият съд отново е спрял това дело в очакване на решението на Съда.

III – Анализ

17. В съответствие с рамката, определена от състава по преразглеждането в решението за образуване на производството, в моя анализ ще бъде разгледан по същество въпросът дали Общият съд е засегнал единството или съгласуваността на правото на Съюза, като е приел, че е компетентен да разгледа в качеството на първа инстанция иск за извъндоговорна отговорност на Съюза, основаващ се на неизпълнение от една институция на задължението ѝ да осигури защита на своите длъжностни лица, предявен от трети лица в качеството им на правоприемници на починало длъжностно лице, както и в качеството им на членове на семейството на такова длъжностно лице, и целящ обезщетяване на неимуществените вреди, претърпени от самото починало длъжностно лице, както и на имуществените и неимуществените вреди, претърпени лично от ищите.

18. Съгласно производството за преразглеждане, първо, следва да се обсъди дали решението на Общия съд е опорочено от грешка при прилагане на правото⁵. Единствено в случай че бъде направен такъв извод, би следвало, на второ място, да се провери дали погрешното тълкуване на Общия съд накарнява единството или съгласуваността на правото на Съюза⁶.

A – Относно евентуалната грешка на Общия съд при прилагане на правото

1. Предварителни бележки

19. Преди всичко е уместно да се определят, от една страна, различните видове вреди, чието обезщетяване е поискано, както и качеството, в което ищецът иска присъждането на всеки от тях, и от друга страна, приложимите разпоредби.

20. Първо, що се отнася до класифицирането на вредите, аз споделям разпределението по видове, извършено от Общия съд въз основа на основните принципи, общи за правото на държавите членки в областта на извъндоговорната отговорност⁷. Според тази класификация по принцип подлежат на обезщетяване от отговорното лице три вида вреди, а именно:

- *неимуществената вреда, понесена от самата жертва* вследствие физическите и/или душевни страдания, предшестващи нейната смърт, ако се докаже, че тя е осъзнавала това;
- *имуществената вреда, понесена от близките на жертвата*, която зависи от доходите, които те са получавали от починалото лице, и
- *неимуществената вреда, понесена от близките на жертвата* поради наличието на особена емоционална връзка с починалото лице.

5 — Според член 193, параграф 4 от Процедурния правилник на Съда съставът по преразглеждането решава „дали трябва да бъде преразгледан съдебният акт на Общия съд“. Тази разпоредба обаче уточнява, че „[в] решението за преразглеждане на съдебния акт на Общия съд се посочват само въпросите, които са предмет на преразглеждането“ (курсивът е мой). Член 195, параграф 4 от същия правилник потвърждава, че съставът по преразглеждането „се произнася по същество след изслушване на генералния адвокат“ едва след като е прието решението за преразглеждане.

6 — Вж. в този смисъл решения преразглеждане M/EMEA (C-197/09 RX-II, EU:C:2009:804, т. 25), преразглеждане Arango Jaramillo и др./ЕИБ (C-334/12 RX-II, EU:C:2013:134, т. 24), както и преразглеждане Комисия/Strack (C-579/12 RX-II, EU:C:2013:570, т. 25).

7 — Точка 40 от решение Missir Mamachi di Lusignano/Комисия (T-401/11 P, EU:T:2014:625).

21. Направените от ищеца искания попадат в тази класификация, поради което предпоставките, на които Общият съд е решил да се основе в точка 42 от решението си, също изглеждат обосновани:

- неимуществената вреда *ex haerede*, т.е. тази, понесена от г-н Alessandro Missir Mamachi di Lusignano преди неговата смърт, е поискана от неговите правоприменници в това им качество, а не от тяхно име. Тя съответства на първата категория вреди, посочена в предходната точка,
- останалите два вида вреди, чието обезщетяване се иска, а именно, от една страна, имуществените вреди на децата и от друга страна, неимуществените вреди на децата и на бащата на г-н Alessandro Missir Mamachi di Lusignano, са поискани от ищеца и неговите внуци от тяхно собствено име, независимо от качеството им на правоприменници. Те отговарят съответно на втората и на третата категория вреди, посочени в предходната точка.

22. Второ, по отношение на определянето на приложимите правила, ще припомня, че както Съдът, така и Общият съд са упражнявали компетентността по член 270 ДФЕС в определен момент от историята на европейското изграждане.

23. Същевременно, след Решение 2004/752/ЕО, Евратом на Съвета от 2 ноември 2004 година за създаване на Съда на публичната служба⁸, член 1 от приложение I към Статута на Съда на Европейския съюз я предоставя занапред на Съда на публичната служба.

24. Член 270 ДФЕС е от съществено значение, тъй като уточнява, че компетентността по споровете между Съюза и негови служители се упражнява „в границите и при условията, определени в Правилника за длъжностните лица“.

25. По силата на член 91, параграф 1 от посочения правилник обаче Съдът на публичната служба е компетентен да се произнесе по „всеки възникнал спор между Съюза и лице, за което се прилага настоящият правилник, относно законосъобразността на акт, който засяга интересите на това лице по смисъла на член 90, параграф 2“.

26. От тези предварителни съображения следва, че ключът за разпределение на компетентността по необходимост е в тълкуването на тези две разпоредби — член 270 ДФЕС и член 91, параграф 1 от Правилника за длъжностните лица — доколкото правораздавателната система на Съюза предполага, че „компетентността на една [от] юрисдикци[ите] да разгледа даден иск или жалба по необходимост изключва компетентността на останал[ите]“⁹.

2. Обхват на компетентността на Съда на публичната служба

27. Следователно Съдът на публичната служба е компетентен да се произнесе по „всеки възникнал спор между Съюза и *лице, за което се прилага [П]равилник[ът]*“, относно законосъобразността на акт, който засяга интересите на това лице по смисъла на член 90, параграф 2 [от Правилника за длъжностните лица]¹⁰.

8 — ОВ L 333, стр. 7; Специално издание на български език, 2007 г., глава 1, том 5, стр. 142.

9 — Определение Комисия/IAMA Consulting (C-517/03, EU:C:2004:326, т. 15).

10 — Член 91, параграф 1 от Правилника за длъжностните лица. Курсивът е мой.

28. Впрочем в случай на смърт на длъжностно лице член 73, параграф 2 от Правилника за длъжностните лица гарантира плащането на еднократна сума, равна на петкратната основна годишна заплата (изчислена въз основа на месечните заплати, получени през последните дванадесет месеца преди злополуката).

29. Съгласно тази разпоредба посочената еднократна сума се изплаща на съпруга на длъжностното лице и на децата му, а ако няма такива, „на други низходящи в съответствие с приложимото за длъжностното лице наследствено право“. Ако няма „низходящи“, разпоредбата уточнява още, че в този случай еднократната сума трябва да бъде изплатена на „възходящите в съответствие с приложимото за длъжностното лице наследствено право“¹¹.

30. Както Съдът вече е посочил, Правилникът за длъжностните лица всъщност има за цел „да регламентира правоотношенията между европейските институции и техните длъжностни лица, като установи редица реципрочни права и задължения, и признае в полза на някои от членовете на семейството на длъжностното лице права, на които те могат да се позовават пред [Съюза]“¹².

31. Следователно от текста на член 73, параграф 2 от Правилника за длъжностните лица безспорно произтича, че той *се прилага* както за низходящите, така и за възходящите на длъжностното лице, т.е. ако използваме израза на Комисията в писменото ѝ становище, те са „изрично взети предвид“ в него¹³.

32. Ето защо в съответствие с член 91, параграф 1 от Правилника за длъжностните лица Съдът на публичната служба е компетентен да се произнесе по „всеки възникнал спор между Съюза и [едно от тези] лиц[а]“, който е свързан със засягащ неговите интереси акт на органа по назначаването (каквото е решението за обезщетяване в случай на смърт на длъжностно лице).

33. Въпреки това Общият съд е отхвърлил тази теза, която Комисията е защитавала пред него, по две съображения:

- от една страна, такова тълкуване „[би довело] до обуславяне на процесуалното прилагане на общото право на извъндоговорна отговорност на Съюза от това на специалното право на социално осигуряване на длъжностните лица, както то е предвидено в Правилника [за длъжностните лица, въпреки че няма] основателна причина изключителната компетентност на Съда на публичната служба спрямо длъжностните лица да се налага по този начин с предимство пред общата компетентност на Общия съд да разглежда всеки спор относно отговорността на Съюза“¹⁴. Този извод се налагал, още повече че спорно в случая „не е задължението на Комисията да плати гарантираните от Правилника обезщетения [...], а нейното евентуално задължение да обезщети всички твърдени имуществени и неимуществени вреди“¹⁵,
- от друга страна, „дори и да се предположи, че доводите на Комисията са приложими към случая на четирите деца на Alessandro Missir Mamachi di Lusignano, това не е така за случая на самия жалбоподател Livio Missir Mamachi di Lusignano, тъй като той няма качеството на правопреемник по смисъла на член 73, параграф 2, буква а) от [посочения] Правилник[...] в присъствието на децата“¹⁶.

11 — Ако няма лица от тази категория, еднократната сума се изплаща на самата институция.

12 — Решение Johannes (C-430/97, EU:C:1999:293, т. 19). Курсивът е мой.

13 — Вж. точка 17 от писменото становище на Комисията.

14 — Точка 63 от решение Missir Mamachi di Lusignano/Комисия (T-401/11 P, EU:T:2014:625).

15 — Точка 64 от решение Missir Mamachi di Lusignano/Комисия (T-401/11 P, EU:T:2014:625).

16 — Точка 62 от решение Missir Mamachi di Lusignano/Комисия (T-401/11 P, EU:T:2014:625).

34. Струва ми се, че по този начин Общият съд е допуснал грешка в правото при тълкуването на приложимите разпоредби.

35. Първо, вторият довод не е релевантен при определяне на компетентната юрисдикция. Всъщност в случая изброяването в член 73, параграф 2 от Правилника за длъжностните лица служи не за определяне на носителя на предвиденото в тази разпоредба право, а единствено като *фактор за привръзка* към критерия за компетентност, дефиниран в член 91, параграф 1 от Правилника за длъжностните лица. В така очертаната рамка фактът, че починалото длъжностно лице има деца, не изключва факта, че възходящите и низходящите са и „лица, за ко[и]то се прилага [П]равилник[ът за длъжностните лица]“, според израза в член 91, параграф 1 от същия правилник.

36. Второ, не става въпрос за „обуславяне на процесуалното прилагане на общото право на извъндоговорната отговорност на Съюза от това на специалното право на социално осигуряване на длъжностните лица, както то е предвидено в [посочения] Правилник[...]“, а само за определяне на юрисдикцията, която е компетентна да разгледа искане, което, макар и свързано с отговорността на Съюза, не е независимо от обезщетението, предвидено в Правилника за длъжностните лица.

37. Всъщност съгласно практиката на Съда длъжностното лице трябва да може да получи пълно обезщетяване¹⁷. При това положение то има правото „да поиска *допълнително* обезщетение, когато съгласно общото право институцията носи отговорност за злополуката и плащанията по режима на Правилника не са достатъчни, за да осигурят пълното поправяне на претърпените вреди“¹⁸ [неофициален превод].

38. Позоваването в това решение на „общото право“ е просто препратка към правилата за извъндоговорната отговорност. Всъщност изразът има предвид това, което „се прилага субсидиарно във всички случаи, които не са изключени“, т.е. „общото правило, което трябва да уреди определен вид случаи в отсъствието на специална норма или особена дерогация“¹⁹ [неофициален превод]. Следователно в случая правото на извъндоговорната отговорност е *общото право* за обезщетяване на вреди, за разлика от Правилника за длъжностните лица, който е „специален текст“, предвиждащ специфичен режим на обезщетяване.

39. Обратно на изразеното от Общия съд в точки 54—58 от решението му, в решение Leussink/Комисия (169/83 и 136/84, EU:C:1986:371) Съдът се е ограничил да признае правото на допълнително обезщетение, без от това да може да се извлече какъвто и да е аргумент във връзка с компетентността на юрисдикциите на Съюза. В случая този въпрос не се е поставял, тъй като решението е постановено в период, когато Съдът е бил единствената съществуваща юрисдикция.

40. Обратно, макар че към датата на постановяване на решение Lucaccioni/Комисия (C-257/98 P, EU:C:1999:402) Съдът на публичната служба все още не е съществувал, правилото за компетентност може да бъде изведено от изложението, което Съдът посвещава на връзката между обезщетението по Правилника, от една страна, и допълнителното обезщетение, което се дължи по силата на „общото право“ на извъндоговорната отговорност — от друга страна.

17 — Решение Lucaccioni/Комисия (C-257/98 P, EU:C:1999:402, т. 22).

18 — Решение Leussink/Комисия (169/83 и 136/84, EU:C:1986:371, т. 13), курсивът е мой. Вж. също решение Lucaccioni/Комисия (C-257/98 P, EU:C:1999:402, т. 22).

19 — Cornu, G. (dir.), *Vocabulaire juridique*, Presses universitaires de France (PUF), 7. ed., 1988. Първото определение е дадено в рубриката „общ“, а второто — в рубриката „принцип“. Всъщност в този труд изразът „общо право“ препраща към определението на думата „общ“, която от своя страна препраща към това на думата „принцип“. „Общото право“ може също така да бъде определено като „правилата, обикновено приложими в частното право“ (определение от *Lexique de termes juridiques*, Dalloz, 5. ed., 1981).

41. Всъщност в това решение Съдът най-напред постановява, че системата на обезщетение с фиксиран размер, предвидена в член 73 от Правилника за длъжностните лица, и тази по член 340 ДФЕС не са независими една от друга²⁰. По-нататък, от тази предпоставка и от необходимостта длъжностното лице да получи пълно обезщетяване той прави извода, че получените на основание член 73 от Правилника за длъжностните лица плащания би следвало да бъдат взети предвид от компетентната юрисдикция при оценяването на подлежащите на обезщетяване вреди в рамките на подаден от длъжностно лице иск за обезщетение за вреди, основаващ се на нарушение, което води до ангажиране на отговорността на институцията работодател²¹.

42. С други думи, съгласно тази практика на Съда, която може да бъде определена като постоянна, не може да бъде изключено „правото на длъжностното лице и на неговите правоприемници да поискат *допълнително обезщетение*, когато институцията е отговорна за злополуката съгласно общото право [на извъндоговорната отговорност] и плащанията по режима на Правилника не са достатъчни, за да осигурят пълното обезщетяване на претърпените вреди“²² [неофициален превод].

43. Тъй като става въпрос за „допълнително“ обезщетение и двете схеми за обезщетяване не са независими една от друга и понеже плащанията, получени въз основа на Правилника за длъжностните лица, трябва да бъдат взети предвид при определяне на подлежащите на обезщетяване на основание член 340 ДФЕС вреди, компетентната за приоритетното обезщетение²³ юрисдикция по необходимост е компетентна и за допълнителното обезщетение.

44. В това отношение отбелязвам, че генералният адвокат Slynn още в заключението си по съединени дела Leussink/Комисия (169/83 и 136/84, EU:C:1986:265) говори за „*остатъчна* компетентност, за да се гарантира при необходимост плащането на *допълнителни* суми като обезщетение за претърпените вреди“²⁴ [неофициален превод].

45. Доколкото обаче по силата на трайната съдебна практика допълнителното обезщетение е уредено от общото право на извъндоговорната отговорност, приоритетното обезщетение по необходимост е това, предвидено в Правилника за длъжностните лица.

46. Този извод се налага на още по-силно основание понастоящем, тъй като законодателят на Съюза е поверил приоритетното обезщетение на *специализирана юрисдикция* по смисъла на член 19 ДЕС, чиято компетентност зависи от качеството на ищеца или жалбоподателя (за когото трябва да се прилага Правилникът за длъжностните лица).

47. Освен това правилото за компетентност, което защитавам, отговаря не само на логиката, но и на интереса от процесуална икономия, който Съдът признава в определение Комисия/IAMA Consulting²⁵.

20 — Точка 21.

21 — Точка 23.

22 — Решение Leussink/Комисия (169/83 и 136/84, EU:C:1986:371, т. 13), курсивът е мой.

23 — Приоритетното обезщетение се противопоставя на допълнителното обезщетение. Това са два вида обезщетение, които съвместно гарантират пълно обезщетяване. Предпочитам наименованието „приоритетно обезщетение“ пред израза „главно обезщетение“, тъй като последното навежда за разграничение между двата вида обезщетение въз основа на размера, каквото не би следвало да съществува.

24 — Курсивът е мой (Recueil, стр. 2814). Трябва да се уточни, че този пасаж се отнася до вредата, претърпяна от самото длъжностно лице. Освен това генералният адвокат Slynn приема за допустим и успоредно предявления иск на съпругата и децата на длъжностното лице (Recueil, стр. 2818).

25 — C-517/03, EC:C:2004:326.

48. Така както „в общностната система на правните средства за защита, компетентността за произнасяне по иск в главното производство предполага и компетентност за разглеждане на всеки насрещен иск, предявен в хода на същото производство и произтичащ от същото деяние или от същия факт, който е предмет на исковата молба“²⁶ [неофициален превод], компетентността за разглеждане на искане за приоритетно обезщетение предполага компетентност за разглеждане на всяко допълнително искане, което произтича от същото деяние или от същия факт.

49. Обстоятелството, че исканията, предявени в настоящия спор, визират единствено допълнителните плащания, по никакъв начин не променя тези съображения. Всъщност компетентната юрисдикция не би могла да се променя в зависимост от това дали искът съдържа само претенция за фиксирана сума (която аз квалифицирах като приоритетна), или обратно, само допълнително искане, или и двете. Общият съд впрочем го признава имплицитно, тъй като признава, че искането, подадено от името на починалото длъжностно лице, с предмет единствено неговите лични неимуществени вреди, за които *не се прилага Правилникът за длъжностните лица* и следователно се уреждат от правото на извъндоговорната отговорност, е все пак от компетентността на Съда на публичната служба²⁷.

50. Като приема, че „при обстоятелства като тези в конкретния случай единствената правна рамка, определена в членове 268 ДФЕС и 270 ДФЕС, член 1 от приложение I към Статута на Съда и членове 90 и 91 от Правилника [за длъжностните лица], налага да се направи изводът, че близките на починало длъжностно лице са по необходимост длъжни да предявят два иска, единия пред Съда на публичната служба, а другия пред Общия съд, в зависимост от това дали встъпват в правата на въпросното длъжностно лице, или искат поправяне на имуществена или неимуществена вреда, която са претърпели лично“²⁸, Общият съд е допуснал грешка в правото при тълкуването и прилагането на цитираните разпоредби.

51. Поради гореизложените съображения не е необходимо да бъдат разглеждани допълнителните мотиви, които Общият съд е посветил на начина, по който да бъде решено процедурното раздвояване, което той счита, че е налице.

52. Всъщност, тъй като тези мотиви на Общия съд се основават на погрешна предпоставка и Съдът на публичната служба е компетентен по всички искания, формулирани от жалбоподателя, те са ipso facto опорочени от тази грешка в правото.

53. Съгласно член 256, параграф 2 ДФЕС следва също така да се определи дали тази грешка в правото, засягаща тълкуването и прилагането на член 268 ДФЕС и член 270 ДФЕС, член 1 от приложение I към Статута на Съда и член 91 от Правилника за длъжностните лица, накърнява единството или съгласуваността на правото на Съюза.

26 — Пак там (т. 17).

27 — Точка 65 от решение Missir Mamachi di Lusignano/Комисия (T-401/11 P, EU:T:2014:625).

28 — Пак там.

Б – *Относно наличието на накърняване на единството или съгласуваността на правото на Съюза*

1. Критерии за преценка

54. Трите решения за преразглеждане, които Съдът е постановил до този момент, позволяват да се идентифицират четири критерия за преценка, полезни при определянето на евентуалното накърняване на единството или съгласуваността на правото на Съюза:

- решението на Общия съд да може да съставлява прецедент за бъдещи дела²⁹,
- Общият съд да се е отклонил от постоянната практика на Съда³⁰,
- грешките на Общия съд да се отнасят до понятие, което не е единствено от областта на правото на публичната служба, а е приложимо независимо от разглежданата материя³¹, и
- правилата или принципите, които Общият съд е нарушил, да заемат важно място в правния ред на Съюза³².

55. Тези критерии, които могат да се разгледат „в тяхната съвкупност“³³, не са кумулативни и поради това не трябва задължително да са изпълнени едновременно, за да се приеме, че е налице засягане на единството или съгласуваността на правото на Съюза³⁴. В решение преразглеждане Комисия/Strack³⁵ самият Съд приема, че едновременното изпълнение на втория и четвъртия от изброените по-горе критерии е достатъчно, за да е налице засягане на единството и съгласуваността на правото на Съюза.

2. Преценка

56. В рамките на възприетото от него прилагане и тълкуване на разпоредбите на Договора, на приложение I към Статута на Съда и на Правилника на длъжностните лица Общият съд се е отклонил от процесуалните последици на правото на длъжностното лице и членовете на неговото семейство, посочени в Правилника за длъжностните лица, да искат допълнително обезщетение на основание общото право на извъндоговорната отговорност, когато институцията е отговорна за злоуполуката и когато плащанията по режима на Правилника не са достатъчни, за да обезщетят изцяло претърпените вреди.

29 — Решения преразглеждане М/ЕМЕА (C-197/09 RX-II, EU:C:2009:804, т. 62), както и преразглеждане Arango Jaramillo и др./ЕИБ (C-334/12 RX-II, EU:C:2013:134, т. 50).

30 — Решения преразглеждане М/ЕМЕА (C-197/09 RX-II, EU:C:2009:804, т. 63), както и преразглеждане Arango Jaramillo и др./ЕИБ (C-334/12 RX-II, EU:C:2013:134, т. 51).

31 — Решения преразглеждане М/ЕМЕА (C-197/09 RX-II, EU:C:2009:804, т. 64), както и преразглеждане Arango Jaramillo и др./ЕИБ (C-334/12 RX-II, EU:C:2013:134, т. 52).

32 — Решения преразглеждане М/ЕМЕА (C-197/09 RX-II, EU:C:2009:804, т. 65), както и преразглеждане Arango Jaramillo и др./ЕИБ (C-334/12 RX-II, EU:C:2013:134, т. 53).

33 — Решение преразглеждане М/ЕМЕА (C-197/09 RX-II, EU:C:2009:804, т. 66).

34 — „[Ч]етири съображения, на които се е основал Съдът, за да направи констатацията, че нарушението на двете обсъждани процесуални правила [...] е довело до „засягане на единството и на съгласуваността на правото [на Съюза], не са нито минимални, нито изчерпателни“ (становище на генералния адвокат Mengozzi по дело преразглеждане Arango Jaramillo и др./ЕИБ, C-334/12 RX-II, EU:C:2012:733, т. 70).

35 — C-579/12 RX-II, EU:C:2013:570.

57. По-конкретно, тези последици не са били правилно преценени от Общия съд, тъй като той е приел, че близките на починалото длъжностно лице са по необходимост длъжни да предявят два иска, единия пред Съда на публичната служба, а другия пред Общия съд, в зависимост от това дали встъпват в правата на въпросното длъжностно лице, или искат поправяне на имуществена или неимуществена вреда, която са претърпели лично. Струва ми се, че по този начин Общият съд е накърнил единството и съгласуваността на правото на Съюза поради следните три причини.

а) Нарушените правила заемат важно място в правния ред на Съюза (четвърти критерий, посочен по-горе)

58. Разглежданите разпоредби са от особена важност за правото на Съюза.

59. Както Съдът вече е отбелязал в решение преразглеждане M/ЕМЕА, това се отнася „[п]о-конкретно [за] Статут[а] на Съда и приложението към него, [които] са част от първичното право“³⁶.

60. В случая обаче допуснатата от Общия съд грешка се отнася до тълкуването и прилагането на членове 268 ДФЕС и 270 ДФЕС, на член 1 от приложение I към Статута на Съда и на член 91 от Правилника за длъжностните лица.

61. Тези правила не само са част от първичното право (с изключение на член 91 от Правилника за длъжностните лица), но и участват заедно при определянето на съдебната архитектура на Съюза, като очертават пределите на компетентност на Съда на публичната служба, а оттам — и тази на останалите юрисдикции.

62. Впрочем разпоредбите, които определят тази съдебна архитектура, участват в създаването на „правораздавателен апарат, съответстващ на естеството на Европейския съюз, съгласуван, ефикасен и достъпен за всички правни субекти“³⁷ [неофициален превод], който със сигурност е една от съставните части на „правовата държава“, основна ценност, на която се основава Съюзът в съответствие с член 2 ДЕС и преамбюла на Хартата на основните права на Европейския съюз³⁸.

63. В това отношение, макар в рамките на анализа на допуснатата от Общия съд грешка в правото да приех, че не е необходимо да се разглеждат допълнителните мотиви, които Общият съд е посветил на начина, по който да се преодолее процедурното раздвояване, произтичащо от разпределението на компетентността, до който той достига, считам, обратно, че правилото за разширяване на собствената му компетентност, както и неговото прилагане в рамките на жалбата, с която е бил сезиран, също допринася за накърняването на единството на правото на Съюза, като задълбочава нарушаването на съдебната архитектура на Съюза, заложена в Договорите.

64. Въсъщност тези мотиви, произтичащото от тях правило за разширяване на компетентността, както и последиците за резултата от обжалването, които Общият съд е извел от тях, способстват за нарушаването на норми от особена важност в правния ред на Съюза, тъй като определят разпределението на компетентността между юрисдикциите на Съюза и специфичния механизъм за обжалване.

36 — C-197/09 RX-II, EU:C:2009:804, т. 65.

37 — Това определение отговаря на целта, която Kovar, R. придава на реорганизацията на системата на юрисдикциите на Съюза след Договора от Ница (La réorganisation de l'architecture juridictionnelle de l'Union. — In: Dony, M., et Bribosia, E. (éd.), L'avenir du système juridictionnel de l'Union européenne, Éditions de l'Université de Bruxelles, Bruxelles, 2002, p. 33—48, p. 35).

38 — Без това да оказва влияние върху нейното значение, отбелязвам, че преамбюлът на Хартата на основните права на Европейския съюз определя правовата държава не като ценност, а като принцип.

б) Общият съд не се е съобразил с постоянната практика на Съда (втори критерий, посочен по-горе)

65. Като е потвърдил принципа на процедурно раздвояване, Общият съд е накарал съгласуваността на правото на Съюза, тъй като се е отклонил от трайната практика на Съда.

66. Всъщност, както се установява от съдебната практика, припомнена в рамките на анализа ми относно обхвата на компетентността на Съда на публичната служба, когато искането за допълнително обезщетение излезе от административната сфера и влезе в съда, предвидената в член 73 от Правилника за длъжностните лица система на обезщетение с фиксирана сума и тази, уредена в член 340 ДФЕС, не само не са независими една от друга³⁹, но освен това и компетентността на една от юрисдикциите да се произнесе по даден иск по необходимост изключва компетентността на другата⁴⁰.

в) Решението на Общия съд може да съставлява прецедент за бъдещи дела (първи критерий, посочен по-горе)

67. За изчерпателност, решението на Общият съд може да представлява и прецедент за бъдещи дела, тъй като установява общо правило за компетентност в негова полза за сметка на компетентността на Съда на публичната служба.

68. Поради всички тези съображения считам, че със своето решение *Missir Mamachi di Lusignano/Комисия* (T-401/11 P, EU:T:2014:625) Общият съд е накарал единството и съгласуваността на правото на Съюза.

IV – Последици от преразглеждането

69. Член 62б, първа алинея от Статута на Съда гласи, че ако Съдът установи, че решението на Общия съд накарва единството или съгласуваността на правото на Съюза, той връща делото на Общия съд, който е обвързан от възприетото от Съда по правните въпроси. Като връща делото, Съдът може да посочи и последиците на решението на Общия съд, които следва да се считат за окончателни по отношение на страните по спора. По изключение Съдът може сам да се произнесе с окончателно решение, ако предвид установеното в хода на преразглеждането разрешаването на спора зависи от установяването на фактите, върху които се основава решението на Общия съд.

70. Въпросът с последиците при преразглеждане никога не е прост. Най-малкото в настоящия случай, предвид образуването след подаването на жалбата, по която е постановено преразглеждането решение на Общия съд (решение *Missir Mamachi di Lusignano/Комисия*, T-401 P, EU:T:2014:625), второ дело пред Общия съд, което обаче се отнася до последиците от същия спорен факт и с участието на част от същите жалбоподатели (дело T-494/11, *Missir Mamachi di Lusignano* и др./Комисия). Макар това второ дело да не засяга преразглеждането в същински смисъл, по съображения за изчерпателност ще разгледам евентуалните процесуални последици от това второ дело.

39 — Решение *Lusaccioni/Комисия* (C-257/98 P, EU:C:1999:402, т. 21).

40 — Определение *Комисия/IAMA Consulting* (C-517/03, EU:C:2004:326, т. 15).

A – Последниците от преразглеждането stricto sensu

71. Според Съда от член 62б от Статута на Съда следва, „че [той] не би могъл да се ограничи да установи накърняването на съгласуваността или на единството на правото на Съюза, без да изведе последниците от тази констатация по отношение на разглеждания спор“⁴¹.

72. При това положение, на първо място, следва да бъде отменено решение Missir Mamachi di Lusignano/Комисия (Т-401/11 Р, ЕУ:Т:2014:625) в частта му, в която Общият съд служебно е констатирал липсата на компетентност на Съда на публичната служба да разгледа искането за обезщетение за претърпените лични имуществени и неимуществени вреди на самия жалбоподател и на децата на г-н Alessandro Missir Mamachi di Lusignano и е постановил този аспект от жалбата да му бъде върнат, за да го разгледа като първа инстанция.

73. Решение Missir Mamachi di Lusignano/Комисия (Т-401/11 Р, ЕУ:Т:2014:625) следва да бъде отменено и в частта му, в която Общият съд е постановил, че при обстоятелства като тези в разглеждания случай, при които децата на починало длъжностно лице или друг служител искат обезщетяването на различни вреди, причинени от едно и също деяние, както в качеството им на правоприемници, така и от тяхно собствено име и *jure proprio*, е желателно те да съединят тези искания, като предявят един-единствен иск пред Общия съд.

74. На второ място, е важно да се разгледа каква трябва да бъде съдбата на подадената от жалбоподателя жалба.

75. В това отношение е необходимо да се посочи, че жалбоподателят е мотивирал жалбата си с три основания. С първото основание се изтъква грешката в правото, която Съдът на публичната служба е допуснал, като е уважил възражението за недопустимост на Комисията и е приел за недопустим иска за обезщетение за неимуществените вреди, претърпени от г-н Alessandro Missir Mamachi di Lusignano и неговите деца. С второто си основание жалбоподателят упреква Съда на публичната служба за това, че е ограничил до 40 % отговорността на Комисията за увреждащото събитие. Накрая, с третото основание жалбоподателят счита, че Съдът на публичната служба погрешно е приел, че с оглед на признатите на децата на г-н Alessandro Missir Mamachi di Lusignano плащания по Правилника Комисията изцяло е обезщетила претърпените вреди. Като е следвал логиката си, Общият съд е ограничил разглеждането на посочената жалба единствено до сферата на компетентност, която предварително е признал на Съда на публичната служба (т.е. до искането за обезщетение за неимуществените вреди *ex haerede*, претърпени от г-н Alessandro Missir Mamachi di Lusignano), а за останалите искания е счел, че са от неговата собствена компетентност⁴².

76. В тази стриктно очертана рамка е уважено първото основание. Това означава, че решението на Съда на публичната служба е било отменено в частта му, с която е уважено първото възражение на Комисията за недопустимост⁴³.

77. Като приема, че фазата на производството му позволява да реши сам спора, за което го оправомощава член 13, параграф 1 от приложение I към Статута на Съда, Общият съд сам анализира това първо възражение за недопустимост и го приема за неоснователно.

78. При липсата на преразглеждане по този въпрос считам, че отмяната и направеният от Общия съд анализ на възражението за недопустимост, направено от Комисията пред Съда на публичната служба, следва да се считат за окончателни.

41 — Решения преразглеждане Arango Jaramillo и др./ЕИБ (С-334/12 RX-II, ЕУ:С:2013:134, т. 57), както и преразглеждане Комисия/Strack (С-579/12 RX-II, ЕУ:С:2013:570, т. 62).

42 — Точка 80 от решение Missir Mamachi di Lusignano/Комисия (Т-401/11 Р, ЕУ:Т:2014:625).

43 — Точка 98 от решение Missir Mamachi di Lusignano/Комисия (Т-401/11 Р, ЕУ:Т:2014:625).

79. По-нататък, по отношение на останалите направени от Комисията възражения за недопустимост Общият съд приема, че фазата на производството не позволява окончателно произнасяне по спора⁴⁴.

80. Въпреки това обаче приема, че връщането на делото на Съда на публичната служба не е оправдано, доколкото той няма да има друга алтернатива, освен да се десезира в полза на Общия съд в съответствие с член 8, параграф 3, втора алинея от приложение I към Статута на Съда (тъй като според него дело F-50/09, Missir Mamachi di Lusignano/Комисия и дело T-494/11, Missir Mamachi di Lusignano и др./Комисия имат един и същ предмет)⁴⁵.

81. Ако Съдът възприеме моя анализ на приложимите правила, той следва да потвърди изключителната компетентност на Съда на публичната служба да се произнесе по жалбата, подадена от жалбоподателя в главното производство, тъй като той, както и децата на починалото длъжностно лице, които представлява, са лица, „за ко[и]то се прилага“ Правилникът за длъжностните лица по смисъла на член 91, параграф 1 от този правилник.

82. Следователно при тези обстоятелства ще трябва да бъде отменено и решение Missir Mamachi di Lusignano/Комисия (T-401/11 P, EU:T:2014:625), доколкото Общият съд е приел, че той е компетентен да разгледа като първа инстанция останалите възражения за недопустимост, направени от Комисията, вместо да върне този аспект от спора на Съда на публичната служба.

83. Накрая, трябва да разгледам въпроса за съдбата на второто и третото основание, изложени от жалбоподателя в подкрепа на жалбата му пред Общия съд.

84. Всъщност с решение Missir Mamachi di Lusignano/Комисия (T-401/11 P, EU:T:2014:625) е отменено изцяло решението на Съда на публичната служба единствено въз основа на повдигнат служебно въпрос за компетентността и на първото основание, изведено най-вече от неправилното прилагане от страна на Съда на публичната служба на процесуалното правило за съответствие между жалбата по административен ред и жалбата до съда. Поради това останалите основания не са били обсъждани.

85. За разлика от това, което отбелязва генералният адвокат Kokott по повод дело C-579/12 RX-II, аз за съжаление не мога да потвърдя, че „обсъждането на посочените основания не изисква нито фактически констатации, нито допълнителни правни разисквания, които биха могли да обосноват връщане на делото на Общия съд“⁴⁶.

86. Обратно на посоченото в член 62б, първа алинея, последно изречение от Статута на Съда, предвид резултата от преразглеждането разрешаването на спора не зависи от установяването на фактите, върху които се основава решението на Общия съд.

87. Въпреки особено болезнените обстоятелства, при които са настъпили фактите в основата на това дело, и периода от време, изтекъл от образуването му, съм принуден да предложа на Съда да върне делото на Общия съд. Всъщност той трябва да се произнесе, в качеството си на инстанция по обжалването, по второто и третото повдигнато от жалбоподателя основание, преди на свой ред да върне делото на Съда на публичната служба.

44 — Точка 113 от решение Missir Mamachi di Lusignano/Комисия (T-401/11 P, EU:T:2014:625).

45 — Точки 114—117 от решение Missir Mamachi di Lusignano/Комисия (T-401/11 P, EU:T:2014:625).

46 — Становище преразглеждане Комисия/Strack (C-579/12RX-II, EU:C:2013:573, т. 79).

88. Всъщност според предложеното тълкуване на процесуалните правила той би трябвало при всички случаи да се произнесе по останалите възражения за недопустимост, направени от Комисията *ab initio*, по които самият Общ съд е приел, че не може да се произнесе в тази фаза на производството⁴⁷. Според случая [в случай на грешка/и в правото, които биха били установени от Общия съд при обсъждането на второто и третото основание] той би следвало също така да преосмисли решението си в светлината на двете решения, които Общият съд ще е постановил по дело T-401/11 P.

89. Въпреки това не мога да се абстрахирам от дело Missir Mamachi di Lusignano и др./Комисия (T-494/11).

Б – *Евентуалното значение на дело Missir Mamachi di Lusignano и др./Комисия (T-494/11)*

90. Както вече имах повод да загатна, след подаването на жалбата, по която е постановено решение Missir Mamachi di Lusignano/Комисия (T-401/11 P, EU:T:2014:625), бащата на починалото длъжностно лице и неговите деца — т.е. ищците по дело F-50/09 — предявяват, заедно с майката, брата и сестрата на починалото длъжностно лице, друг иск пред Общия съд, за да получат обезщетение за неимуществените вреди, причинени от смъртта на г-н Alessandro Missir Mamachi di Lusignano.

91. По силата на правилата относно компетентността, които изведох, Общият съд не е компетентен да разглежда иски за децата и на родителите на починалото длъжностно лице, тъй като за тях се прилага Правилникът за длъжностните лица по смисъла на член 91, параграф 1 от този правилник.

92. Въпреки това, под условие на задълбочено разглеждане на исковата молба по дело T-494/11, подадените от бащата и децата на починалото длъжностно лице искания изглеждат аналогични на исканията за обезщетяване на неимуществените вреди по дело F-50/09 както по основание, така и по отношение на предмета на искането и деянието, което стои в основата му. Ето защо те във всички случаи би трябвало да бъдат приети за недопустими поради наличието на друго висящо дело⁴⁸. От друга страна, Общият съд би трябвало да приеме, че не е компетентен да разгледа искането на майката на починалото длъжностно лице, тъй като и за нея „се прилага Правилникът [за длъжностните лица]“.

93. Положението обаче е различно при исканията на брата и сестрата на починалото длъжностно лице. Тъй като за тях не „се прилага [Правилникът за длъжностните лица]“ по смисъла на член 91, параграф 1 от посочения правилник, именно Общият съд е компетентен да разгледа исковите им.

94. Макар да може да се съжалева за това разделяне на компетентността в зависимост от ищеца, това не е първият такъв случай в съдебната практика на Съюза⁴⁹.

47 — Точка 113 от решение Missir Mamachi di Lusignano/Комисия (T-401/11 P, EU:T:2014:625).

48 — Относно условията за наличие на висящ процес и неговите последици вж. по-специално решения Hoogovens Groep/Комисия (172/83 и 226/83, EU:C:1985:355, т. 9) и Diezler и др./ИСК (146/85 и 431/85, EU:C:1987:457, т. 12), както и заключението на генералния адвокат Trstenjak по съединени дела Comitato „Venezia vuole vivere“ и др./Комисия (C-71/09 P, C-73/09 P и C-76/09 P, EU:C:2010:771, т. 52). Вж. също *Lenaerts, K., Maselis, I. et Gutman, K. EU Procedural Law. Oxford University Press, 25.44/2014.*

49 — Съдът и Общият съд си поделят по-специално делата за отмяна на основание член 263 ДФЕС според това дали например жалбата е подадена от частноправен субект или от институция. Двете юрисдикции си поделят също така компетентността по жалби за отмяна, подадени от държавите членки в зависимост от институцията, която е приела обжалвания акт (по този повод вж. член 51 от Статута на Съда).

95. Въпреки това в специфичния разглеждан от нас контекст, когато дело F-50/09 се върне пред Съда на публичната служба, след като Общият съд се произнесе по второто и третото основание в жалбата по дело T-401/11, той би трябвало да му върне делото в съответствие с член 8, параграф 3, втора алинея от приложение I към Статута на Съда.

96. Всъщност тази разпоредба задължава Съда на публичната служба да откаже да правораздава и да изпрати на Общия съд делото, с което е сезиран, когато тези две юрисдикции са сезирани с дела с един и същ предмет. Макар жалбоподателите или ищците да не са същите — от една страна бащата (и майката) на починалото длъжностно лице и децата му, а от друга страна брата и сестрата, аз съм склонен да приема, че делата са с един и същ предмет, тъй като и двете имат за цел обезщетяването на неимуществени вреди, претърпени от смъртта на един и същ близък поради едно и също поведение на институцията „работодател“ на жертвата.

97. Следователно по съдебна ирония, поради този двоен иск именно Общият съд ще трябва в крайна сметка да разгледа всички искания, както по дело F-50/09, така и по дело T-494/11.

V – Разноски

98. Съгласно член 195, параграф 6 от Процедурния правилник на Съда, когато съдебният акт на Общия съд, който е предмет на преразглеждане, е постановен на основание член 256, параграф 2 ДФЕС, Съдът се произнася по съдебните разноски.

99. При липсата на особени правила относно разпределянето на разноските в производство по преразглеждане, предвид обективния характер на производството по преразглеждане — образувано по инициатива на първия генерален адвокат, а не на страните, предлагам страните, които са представили писмени становища пред Съда по въпросите, предмет на преразглеждане, да понесат разноските си, свързани с това производство.

100. Това разрешение е в съответствие с постановеното от Съда в първите две решения за преразглеждане, като разликата с третото решение за преразглеждане се обяснява с резултата, до който Съдът е достигнал по това дело⁵⁰.

VI – Заключение

101. Предвид гореизложените съображения предлагам на Съда да постанови следното:

- 1) Решението на Общия съд на Европейския съюз Missir Mamachi di Lusignano/Commission(T-401/11 P, EU:T:2014:625) накърнява единството и съгласуваността на правото на Съюза, в частта му, в която Общият съд в качеството си на съд по обжалването е приел, че близките на починало длъжностно лице са по необходимост длъжни да предявят два иска, единия пред Съда на публичната служба на Европейския съюз, а другия — пред Общия съд на Европейския съюз, в зависимост от това дали встъпват в правата на въпросното длъжностно лице, или искат поправка на имуществена или неимуществена вреда, която са претърпели лично.

50 — В решение преразглеждане Комисия/Strack (C-579/12 RX-II, EU:C:2013:570) Съдът всъщност приема, че може сам да се произнесе по доводите, изложени от Комисията в подкрепа на нейната жалба. При това положение по отношение на разноските Съдът постановява, че „[т]ъй като няма специални норми, уреждащи разпределянето на съдебните разноски при преразглеждане, и след като Комисията, поради отмяната на Решението на Общия съд [...] и окончателното отхвърляне на жалбата, подадена от нея срещу Решение[то на Съда на публичната служба], е загубила делото по тази жалба, тя в случая следва да бъде осъдена да заплати съдебните разноски, направени от г-н Strack в производството пред Общия съд и в настоящото производство по преразглеждане“ (точка 71).

- 2) Отменя посоченото решение на Общия съд на Европейския съюз в частта му, в която е установена служебно липсата на компетентност на Съда на публичната служба на Европейския съюз да разгледа искането за поправяне на личната вреда, както имуществена, така и неимуществена, на самия жалбоподател и на близките на г-н Alessandro Missir Mamachi di Lusignano и е постановено този аспект на жалбата да бъде върнат на Общия съд, който да го разгледа като първа инстанция.
- 3) Отменя посоченото решение на Общия съд на Европейския съюз в частта му, в която е прието, че при обстоятелства като разглежданите в случая, при които близките на починало длъжностно лице или друг служител искат обезщетяване на различни вреди, причинени от едно и също деяние, както в качеството им на правоприемници, така и от тяхно собствено име и *jure proprio*, е желателно те да съединят тези искания, като предявят един-единствен иск пред Общия съд на Европейския съюз.
- 4) Отменя посоченото решение на Общия съд на Европейския съюз в частта му, в която той е приел, че е компетентен да разгледа като първа инстанция възраженията за недопустимост, направени от Комисията, вместо да изпрати този аспект от спора на Съда на публичната служба на Европейския съюз.
- 5) Връща делото в останалата му част на Общия съд на Европейския съюз, който да разгледа второто и третото основание, на които се позовава г-н Livio Missir Mamachi di Lusignano в подкрепа на жалбата си, след което да изпрати делото на Съда на публичната служба на Европейския съюз, който да се произнесе поне по направените от Европейската комисия възражения за недопустимост, които все още не са били разгледани, или, в случай на идентичност с предмета на дело T-494/11, да откаже да правораздава и да изпрати делото на Общия съд на Европейския съюз.
- 6) Г-н Livio Missir Mamachi di Lusignano и Европейската комисия понасят направените от тях в производството за преразглеждане съдебни разноски.